

històrics, emmarcada en la commemoració del Dia de la Dona.

Lloc: Espai Gramenet

Organitza: Grup d'Història José Berrueto – Julia Romera

Dimarts 10 de març, a les 18.30 h
Presentació del mòdul expositiu “Els orígens de l'associacionisme feminista a Santa Coloma de Gramenet”

El 1975, un grup de dones va crear l'Associació de Amas de Casa del Singuerlín com a primer espai feminista del barri. L'any següent van impulsar el butlletí “Mujer”, que va donar veu a dones fins aleshores silenciades en el context del final de la dictadura. Aquesta exposició s'inscriu dins la mostra “Memòria en Xarxa. Els primers passos cap a la democràcia (1976-1978)”, dedicada als inicis de la Transició democràtica, i es podrà visitar fins al 30 d'abril.

Lloc: Museu Torre Balldovina

Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet – Museu Torre Balldovina, amb la col·laboració de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona i el Memorial Democràtic

Dijous 12 de març, a les 19 h
Recital musical “Cançons de resistència”

Cançons com “Ay Carmela”, “En el frente de Ganceda” o “El gallo negro” son algunes de les tonades populars que van encoratjar la lluita en una de les etapes més obscures de la nostra història. A través d'aquest recital musical teatralitzat, descobrirem què s'amaga darrere de cada lletra que es cantava per fer front al feixisme. Fem memòria a través de la música.

Lloc: Auditori de Can Roig i Torres

Inscripcions: a través de l'aplicació Santa Coloma Connecta

Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet – Centre Pompeu Lab

Dimecres 25 de març, a les 18.30 h
Presentació del llibre “La conflictivitat laboral de Santa Coloma de Gramenet entre 1968 i 1978”, de Lola Carrión

Aquesta publicació analitza el moviment obrer i la transformació socioeconòmica de Santa Coloma

de Gramenet durant el tardofranquisme i la Transició, destacant el paper de les petites i mitjanes empreses en el teixit obrer i veïnal. És el segon volum dels “Quaderns SCG. Fets, llocs i persones de Santa Coloma de Gramenet”, una col·lecció dedicada a divulgar el coneixement de la ciutat des de diverses mirades.

Lloc: Museu Torre Balldovina

Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet – Museu Torre Balldovina, Casal del Mestre, Fòrum-Grama i Ciutat Universitària

Dijous 26 de març, a les 19 h
Xerrada “Tortures durant i després del franquisme”

Xerrada amb testimonis de primera mà sobre les tortures patides en diferents moments de la nostra història dels darrers quaranta anys, com ara el cas Téllez durant el tardofranquisme.

Lloc: Centre Cívic Riu (sala d'actes)

Organitza: CUP – Gent de Gramenet

Dijous 9 d'abril, a les 18 h
Xerrada “Quan vam sortir lliures”, amb Jordi Petit

En aquesta xerrada, l'activista LGTBI Jordi Petit compartirà la seva experiència personal durant el franquisme i explicarà com va viure la repressió sexual d'aquells anys. A través del seu testimoni, ens acostarem a un relat d'activisme, lluita i memòria històrica.

Lloc: Centre d'Art Contemporani Can Sisteré

Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet - LGTBI

Col·labora: Associació Catalana d'Expresos i Direcció General de Memòria Democràtica

Dissabte 11 d'abril, al matí
Visita guiada al Refugi 307 de Barcelona

El Refugi 307 és un dels refugis antiaeris més ben conservats de Barcelona i un testimoni colpidor de la vida quotidiana durant la Guerra Civil Espanyola. Construït pels mateixos veïns del barri del Poble-sec, aquest espai subterrani permet entendre com la població civil es va organitzar per protegir-se dels bombardejos. Al llarg de la visita, descobrirem com funcionava el refugi, quines condicions s'hi vivien i quin impacte va tenir la

guerra a la rereguarda barcelonina.

Inscripcions: reserva prèvia imprescindible per telèfon al 93 385 71 42, o per correu electrònic a museutorreballdovina@gramenet.cat. Activitat gratuïta, amb aforament limitat.

Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet – Museu Torre Balldovina

Dissabte 18 d'abril, a les 12.30 h
Acte de descobriment de la placa en homenatge a l'alcalde Josep González Sabaté

Aquest acte vol esdevenir un sentit homenatge a la figura de Josep González Sabaté, alcalde de Santa Coloma de Gramenet durant la Segona República i fins a l'esclat de la Guerra Civil, així com un reconeixement a la seva trajectòria al capdavant de la ciutat en un període històric especialment complex. A través de la col·locació d'una placa amb el seu nom, es vol posar en valor el seu compromís públic, la defensa dels valors democràtics i la dignitat institucional que la seva figura representa, tot contribuint a preservar la memòria històrica col·lectiva.

Lloc: carrer Nostra Senyora de Montserrat, 8

Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

Del 20 al 26 d'abril
Visita del jovent colomenc al Memorial de Buchenwald

Dotze joves visitaran el Memorial del camp de concentració nazi de Buchenwald a Alemanya. L'activitat s'adreça a alumnat colomenc de secundària i es concep com un recurs pedagògic destinat a aprofundir en l'estudi del nazisme com a paradigma

#NOOBLIDEM

de règim totalitari on es vulneren els Drets Humans i a conèixer la deportació republicana de la qual en foren víctimes milers de persones. Aquesta activitat vol consolidar la cultura de pau i democràtica de la societat, a través d'enfortir aquests valors en generacions futures.

Lloc: Weimar (Alemanya)

Inscripcions: per correu electrònic a cooperacio@gramenet.cat. Fins al 19 de gener.

Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet – Departament de Cooperació

Col·labora: Amical de Mauthausen

Dimarts 5 de maig, a les 18 h
Acte d'homenatge als colomencs i colomenques que van patir la deportació als camps d'extermini nazis

El 5 de maig se celebra el Dia d'Homenatge a les persones deportades als camps de concentració i a les víctimes del nazisme. Amb motiu d'aquesta commemoració, tindrà lloc un emotiu acte institucional dedicat al veïnat colomenc que va patir aquesta repressió. L'acte se celebrarà als jardins del Museu Torre Balldovina, davant del monument que els recorda, i comptarà amb la participació de joves colomencs que, durant el mes d'abril, hauran pres part en una estada pedagògica al Memorial del camp de concentració de Buchenwald.

Lloc: Jardins del Museu Torre Balldovina

Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

Col·labora: Amical de Mauthausen

L'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet no es fa responsable de les opinions, continguts ni posicionaments que es puguin manifestar en el marc de les activitats o iniciatives impulsades per entitats, partits polítics o altres ens, organitzadors dels actes inclosos en aquest fulletó.

MEMÒRIA HISTÒRICA ACTIVITATS 2026 GENER-MAIG

Compromís de ciutat amb la memòria democràtica, els drets humans i la dignitat

Aquest mes de gener, Santa Coloma de Gramenet torna a situar la memòria democràtica al centre amb una nova edició del programa municipal dedicat a la Memòria Històrica. En el marc del nostre compromís de ciutat, un any més, el 27 de gener ens retrobarem als jardins del Museu Torre Balldovina per commemorar el Dia Internacional en Memòria de les Vítimes de l'Holocaust i recordar, alhora, el 87è aniversari de l'entrada de les tropes franquistes a la ciutat, un esdeveniment que va significar la fi de les llibertats democràtiques i que va deixar una petjada profunda en la memòria col·lectiva.

Al llarg dels pròxims mesos, el programa desplegarà un ampli conjunt d'activitats culturals, pedagògiques i commemoratives que posen l'accent en les lluites veïnals i obreres, el paper fonamental de les dones en la construcció dels drets socials, les repressió franquista i les vulneracions de Drets Humans durant i després de la dictadura, així com la necessitat de preservar una memòria viva i crítica.

També ampliarem els espais de memòria dedicats a figures colomenques rellevants per a la vida cultural i democràtica de la ciutat, amb la col·locació d'una placa d'homenatge a Josep Sol Rodríguez, escriptor colomenc i veu destacada de la narrativa catalana del segle XX, i d'una placa commemorativa en record de Josep González Sabaté, alcalde de Santa Coloma durant la Segona República i referent del compromís democràtic reprimat pel franquisme.

Aquest programa ha estat possible gràcies a la col·laboració dels diferents departaments municipals, dels grups polítics, de les entitats memorialistes, culturals i veïnals, i de totes aquelles persones compromeses amb la preservació de la memòria democràtica. Aquesta diversitat de mirades i veus és, precisament, el que fa del programa de Memòria Històrica de Santa Coloma un espai plural, rigorós i arrelat a la realitat de la ciutat.

Us animem a participar activament en les activitats programades i a fer de la memòria una eina de transformació col·lectiva. Perquè recordar no és només un acte de justícia envers el passat i la ciutadania, sinó un compromís ferm amb els drets humans, la democràcia i la dignitat de totes les persones.

Mireia González Sáez
Alcaldeessa de Santa Coloma de Gramenet

MEMÒRIA HISTÒRICA ACTIVITATS 2026 GENER-MAIG

Dijous 15 de gener, a les 17.30 h
Cinefòrum “El 47”

“El 47” explica la història d'un acte de dissidència pacífica i del moviment veïnal de base que, l'any 1978, va transformar Barcelona i va canviar per sempre la imatge dels seus suburbis. La projecció anirà seguida d'un debat amb l'alcaldeessa Mireia González, i dels activistes del barri de Les Oliveres, Cele Ramírez i Jerónimo Serrano.
Lloc: Centre d'Art Contemporani Can Sisteré
Organitza: PSC Santa Coloma de Gramenet

Dimecres 21 de gener, a les 11 h
Cinefòrum “Carretera a Gusen”

Àlex Cirera ens presenta aquest documental que relata el seu viatge travessant Europa en bici per retre homenatge al seu avi, Fèlix Izquierdo García, assassinat pels nazis l'any 1941. A través d'aquest viatge, busca reconstruir una part de la història familiar, silenciada durant anys. Amb la participació de Juan Manuel Calvo, president de l'Amical de Mauthausen.

Lloc: Biblioteca de Singuerlín – Salvador Cabré (sala d'actes)

Organitza: Institut Can Peixauet i Amical de Mauthausen

Col·labora: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet – Departament de Cooperació

Dimecres 21 de gener, a les 18 h
Inauguració de l'exposició “Les dones del moviment veïnal d'ahir i d'avui”

Aquesta exposició és un projecte de la Confederació d'Associacions Veïnals de Catalunya (CONFAVC) que

vol fer visibles les aportacions de les dones al benestar dels barris. Posa en valor tant les activistes del moviment veïnal dels anys 70 i 80 com les dones que avui continuen treballant des de les entitats veïnals. Destaquen lideratges i tasques sovint invisibles de cura i voluntariat, gràcies a les quals s'han aconseguit molts drets i equipaments dels barris, com centres de planificació familiar, escoles bressol, mercats, centres educatius i sanitaris. L'exposició es podrà visitar fins al 10 de febrer.
Lloc: La CIBA

Organitza: FAVGRAM i Diàlegs a la Riba del Besòs
Col·labora: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet

Dimarts 27 de gener, a les 17.30 h
Acte en commemoració del Dia Internacional en Memòria de les Vítimes de l'Holocaust i 87è aniversari de l'entrada de les tropes franquistes a Santa Coloma

Un any més, la ciutat se suma als homenatges del Dia Internacional en Memòria de les Vítimes de l'Holocaust i commemora, alhora, el 87è aniversari de l'entrada de les tropes franquistes a Santa Coloma. A les 17.30 h tindrà lloc una ofrena institucional a l'escultura memorial dedicada als deportats als camps d'extermini nazis, situada als Jardins del Museu Torre Balldovina. Tot seguit, la ciutadania podrà participar en l'homenatge dipositant una espelma.
Lloc: Jardins dels Museu Torre Balldovina
Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet
Col·labora: Amical de Mauthausen

Dimarts 27 de gener, a les 18.30 h
Inauguració de l'exposició “Més enllà de les trinxeres (1936-1939). Fotografies d'Alec Wainman”

L'exposició presenta 150 fotografies d'Alec Wainman (1913-1989), voluntari de la Unitat Mèdica Britànica que va ajudar la República espanyola. Amb la seva càmera Leica, va documentar la vida i les experiències de les persones a Catalunya entre 1936 i 1939, més enllà del front de guerra. La mostra recupera la història de la

seva “maleta anglesa”, una col·lecció d'imatges perduda i retrobada, i es podrà visitar fins al 22 de març.

Lloc: Museu Torre Balldovina
Organitza: Ajuntament de Santa Coloma – Museu Torre Balldovina

Col·labora: Museu d'Història de Catalunya i Xarxa de Museus d'Història i Monuments de Catalunya

A partir del 27 de gener
Exposició “Joves contra l'oblit. Projecte memorial de Buchenwald”

El treball expositiu “Projecte Memorial Buchenwald, Joves Contra l'Oblit”, comissariat per la fotògrafa documental Núria López Torres, és fruit d'un viatge al camp de concentració de Buchenwald, a Alemanya, per part d'un grup d'alumnes de diferents instituts de Santa Coloma de Gramenet. L'exposició es podrà visitar fins al 15 de març.

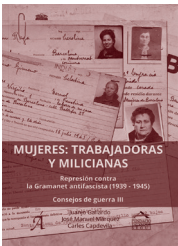
Lloc: Espai Expositiu Fons Joan Gomis - Biblioteca Central
Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet - Departament de Cooperació

29 de gener, a les 18.30h
Presentació del llibre “Mujeres: Trabajadoras y Milicianas. Represión contra la Gramenet antifascista (1939-1945). Consejos de Guerra III”

Parlar de memòria històrica és retornar a les dones el protagonisme que es mereixen dins del relat històric, tan sovint oblidat. La repressió franquista es va acarnissar amb elles d'una manera especial, no només per la seva condició d'antifeixistes o revolucionàries, sinó també pel simple fet de ser dones. A Gramenet del Besòs, 28 veïnes van ser empresonades, sotmeses a consells de guerra sumaríssims i, en alguns casos, a conseqüència dels maltractaments rebuts, conduïdes a la mort.

Lloc: Museu Torre Balldovina
Organitza: Grup d'Història José Berruezo – Julia Romera

Divendres 30 de gener, a les 19 h
Presentació del projecte “Dona i Arxiu”

El projecte Dona i Arxiu és una iniciativa atemporal de memòria democràtica. Parteix de l'escenificació de les vivències de dones d'altres temps de les nostres illes i també d'arreu del país, que anem descobrint a través de la recerca feta colze a colze amb arxiveres i arxivers,

així com amb historiadores d'arreu. D'aquesta manera, descobrim i fem descobrir facetes diverses de dides, bruixes i embruixades, mestres, activistes, metgesses, remeieres, condemnades, empresonades, alliberades, i moltes altres.

Lloc: La CIBA
Inscripcions: per correu electrònic a gramenet@esquerra.cat
Organitza: ERC Gramenet

Dimarts 17 de febrer, a les 18.30 h
Presentació del llibre “Trinitat. La presó de dones ignorada 1963-1983”

Inaugurada el 1963 al barri de la Trinitat, la Presó Provincial de Dones de Barcelona va ser la primera de Catalunya construïda per recloure dones. Durant vint anys hi van ser empresonades milers de dones, sobretot pobres, i centenars de preses polítiques, sota la vigilància de les religioses Cruzadas Evangélicas. Aquesta obra n'explica la seva història. Amb la participació dels autors César Lorenzo i Carlota Falguera.
Lloc: Museu Torre Balldovina
Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet – Museu Torre Balldovina

Dijous 26 de febrer, a les 18 h
Club de lectura “Jamás tendré 20 años”

Club de lectura conduït per l'historiador José Luís Muñoz al voltant de la novel·la gràfica “Jamás tendré 20 años”, amb la participació del seu autor, Jaime Martín. Un llibre que mostra com la guerra arrabassa la joventut, basat en les vivències dels seus avis, que es van conèixer l'any 1936, poc abans de l'inici de la Guerra Civil Espanyola. Activitat adreçada a tots els públics.

Lloc: Biblioteca Central (Espai de suport)
Inscripcions: per correu electrònic a cooperacio@gramenet.cat
Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet – Departament de Cooperació i Museu Torre Balldovina

Dissabte 28 de febrer, a les 13 h
Acte de descoberta de la placa en homenatge a Josep Sol

Amb aquest acte volem recordar la figura Josep Sol Rodríguez, escriptor colomenc que, a través de la paraula escrita, va saber explicar Santa Coloma des de dins, convertint el seu entorn, les vivències quotidianes i la memòria col·lectiva en matèria literària. Aquest homenatge vol reconèixer la seva veu pròpia, la seva mirada compromesa amb la cultura i la importància de preservar el llegat d'un autor que forma part del patrimoni cultural colomenc.
Lloc: carrer Vistalegre, 41
Organitza: Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet i Comissió Josep Sol

Dissabtes, a partir de març
Visites guiades al Refugi Antiaeri de la Torre Balldovina

Durant la Guerra Civil, la Torre Balldovina va ser requisada i convertida en seu del Comitè de Defensa de Gramenet del Besòs. A finals de 1936 s'hi instal·là la Comissió de Proveïments i, més endavant, el Servicio Fotográfico de la Subsecretaría de Aviación del Ministerio de Defensa Nacional. Allà, aprofitant un antic hipogeu excavat a l'Edat Mitjana, es va habilitar un refugi antiaeri. Aquest refugi, del tipus de galeria de mina, s'ha museïtzat amb la finalitat d'apropar el visitant als temps de la Guerra Civil i, en concret, de la guerra a Gramenet del Besòs. Les visites es duran a terme a les 11 h, a les 12 h i a les 13 h. Activitat gratuïta, amb places limitades.
Punt de trobada: Museu Torre Balldovina
Inscripcions: per telèfon al 933857142 o per correu electrònic a museutorreballdovina@gramenet.cat
Organitza: Ajuntament de Santa Coloma – Museu Torre Balldovina

Dijous 5 de març, a les 18.30 h
Tertúlia “Mujeres: Trabajadoras y Milicianas. Represión contra la Gramenet antifascista (1939-1945). Consejos de Guerra III”

A partir del llibre “Mujeres: Trabajadoras y Milicianas”, aquesta tertúlia proposa un recorregut pel paper fonamental de la dona durant la II República, la Guerra Civil i el franquisme. Una reflexió sobre la lluita, el compromís i la invisibilització de les dones en aquests períodes